

30 בספטמבר 2026

לכבוד

אורי שרף, מנכ"ל בפועל

הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו

rozi@rashut2.org.il

שלום רב,

הנדון: דרישה לפתיחה מיידית בהליך הפרה כנגד ערוץ 14 בגין שידור התבטאות נגד רופאים ואחיות ערבים

- הרינו לפנות אליך בשם מכון זולת לשוויון וזכויות אדם בדרישה לפתוח לאלתר בהליך הפרה נגד ערוץ 14, בעקבות דברים חמורים ששודרו ביום 23.9.26 בתוכנית "עסקים עכשיו", במסגרתם טען מיכה לייקין-אבני כי "בבתי החולים שלנו יש רופאים ערבים ואחיות ערביות שמרעילים יהודים ומשתיקים את זה יום יום". מדובר בהתבטאות המייחסת לציבור שלם של רופאים ואחיות ערבים מעשים פליליים חמורים על יסוד השתייכותם הלאומית, ומחייבת בחינה מיידית של עמידת השידור בהוראות הדין החלות על הערוץ.
- יש לציין כי בעקבות הדברים פתחה המשטרה בבדיקה פלילית כנגד לייקין-אבני בחשד להסתה לגזענות. לצד זאת, יש לבחון את אחריותו המשפטית של ערוץ 14 הנובעת מן ההתבטאויות, שידורן, והפצתן.
- הדברים מחייבים בחינה מיידית, בראש ובראשונה מכוח סעיף 46(א)(2) לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990, הקובע כי מורשה לשידורים לא ישדר שידורים שיש בהם "הסתה לגזענות, לאפליה או לפגיעה ממשית באדם או בקבוצת בני-אדם" על רקע, בין היתר, השתייכותם ללאום או למוצא. בענייננו, אין מדובר בביקורת, בהבעת דעה חריפה או בדיון ציבורי שנוי במחלוקת, אלא בייחוס עובדתי גורף של מעשה פלילי חמור ביותר, הרעלה מכוונת של מטופלים יהודים, לרופאים ולאחיות בשל היותם ערבים. סעיף 46(א)(1) אוסר בנוסף שידור שיש בו עבירה פלילית או עוולה אזרחית לפי כל דין.
- אין מקום להמתין להכרעת רשויות החקירה בשאלת קיומה של עבירה לפי סעיף 44ב לחוק העונשין. הדין הפלילי והרובד הרגולטורי אינם זהים: סעיף 44ב לחוק העונשין דורש פרסום "מתוך מטרה להסית לגזענות", ואילו סעיף 46(א)(2) לחוק הרשות השנייה קובע איסור רגולטורי עצמאי בנוגע לתוכן המשודר בידי מורשה לשידורים. פתיחתה של בדיקה פלילית מחזקת את הצורך בבחינת האירוע, אך אינה תנאי להפעלת סמכויותיה העצמאיות של הרשות.

5. למען הסר ספק, ביום 24.9.26 הודיעה הרשות לערוץ כי בעקבות בדיקת הכנסותיו לשנת 2025, שעלו על רף 80 מיליון השקלים, הוא אינו עומד עוד בהגדרת "בעל רישיון זעיר". אתר הרשות המעודכן לשנת 2026 מונה כיום את הערוץ ברשימת בעלי הרישיונות שאינם זעירים.
6. ואולם, גם אם נניח לטובת הערוץ כי במועד השידור טרם נמסרה לו ההודעה הפורמלית בדבר שינוי מעמדו, אין בכך כדי להשליך על תחולת סעיף 46. סעיף 46(א) לחוק מפרט במפורש את ההוראות שאינן חלות על בעל רישיון זעיר, כאשר סעיף 46 אינו נמנה עמן. משמעות הדבר היא שהאיסור על שידורי הסתה, אפליה ופגיעה בקבוצה מחמת לאום חל על ערוץ 14 גם בתקופה שבה נהנה ממעמד של בעל רישיון זעיר.
7. יתרה מכך, המחוקק עצמו הבחין בין חובות המצריכות היערכות מבנית וכלכלית לבין חובות החלות באופן מיידי. סעיף 46(ב) מעניק במפורש לבעל רישיון שחדל להיות "זעיר" תקופת מעבר של שנה נוספת ביחס לחובות מסוימות ומוגדרות, ובהן חובות בתחום שידור החדשות, הפקות מקומיות, השקעה בסוגה עילית והשקעה בסרטים ישראלים. הבחנה זו אינה מקרית: הקמת חברת חדשות או התאמת היקפי השקעה אכן מצריכות היערכות; הימנעות משידור תוכן האסור בדין אינה חובה חדשה המצריכה שינוי מבני, תקציבי או ארגוני.
8. בכל הנוגע לעיצומים הכספיים, הרשות השנייה מוסמכת להטיל עיצום כספי בגין הפרת הוראות החוק, הכללים, התקנות או הרישיון. לפיכך, מעמדו של הערוץ כבעל רישיון זעיר במועד כזה או אחר אינו מונע כשלעצמו הטלת עיצום כספי מכוח הרישיון.
9. נוסף על כך, סעיף 37 לחוק מקנה למועצת הרשות השנייה סמכות, לאחר שניתנה לבעל הרישיון זכות טיעון, לבטל את הרישיון, להגבילו או לצמצמו, בין היתר מקום שבו הופרה הוראת סעיף 46 לחוק.
10. לצד סמכויות אלה, לאחר שינוי מעמדו של הערוץ, מחויבת הרשות לשקול גם את הפעלת הסמכות הקבועה בסעיף 49 לחוק, המאפשרת להגביל את זמני הפרסום של ערוץ ששידר "שידורים אסורים" כמשמעותם בסעיף 46.
11. לנוכח כל האמור, נבקש כי הרשות תפתח לאלתר בהליך הפרה; תקבע כי התקיימה הפרה של סעיף 46(א)(2) ותבחן גם את סעיף 46(א)(1), את הוראות הרישיון ואת כללי האתיקה החלים; תטיל על הערוץ עיצום כספי משמעותי וברף ההולם את חומרת ההפרה, לרבות ברף המרבי האפשרי לפי הרישיון ונוהל ההפרות; תבחן את הפעלת יתר הסנקציות הכלכליות והרגולטוריות הנתונות לה; וכן תורה לערוץ לאפשר תגובה הולמת לנציגי ציבור הרופאים והאחיות הערבים בהתאם לסעיף 47 לחוק, המסמך את מועצת הרשות השנייה לקבוע כללים בדבר מתן אפשרות תגובה למי שנפגע או עלול להיפגע מן השידור.
12. נוכח טיב הדברים, תפוצתם, והפגיעה האפשרית בציבור שלם של אנשי רפואה ובאמון הציבור במערכת הבריאות, אין מקום להסתפק בהתראה או בפנייה כללית לערוץ. הוראת סעיף 46 נועדה

לקבוע גבול סטטוטורי לתוכן שאסור למורשה לשידורים לשר, והאפקטיביות שלה תלויה בהפעלת מנגנוני האכיפה מקום שבו נמצא כי הגבול נחצה.

בכבוד רב,

טל הלל, עו"ד

עינת עובדיה

מקדמת מדיניות, מכון זולת מנכ"לית, מכון זולת

עותק: און תדמור, ראש מטה מנכ"ל, במייל: Onn@rashut2.org.il